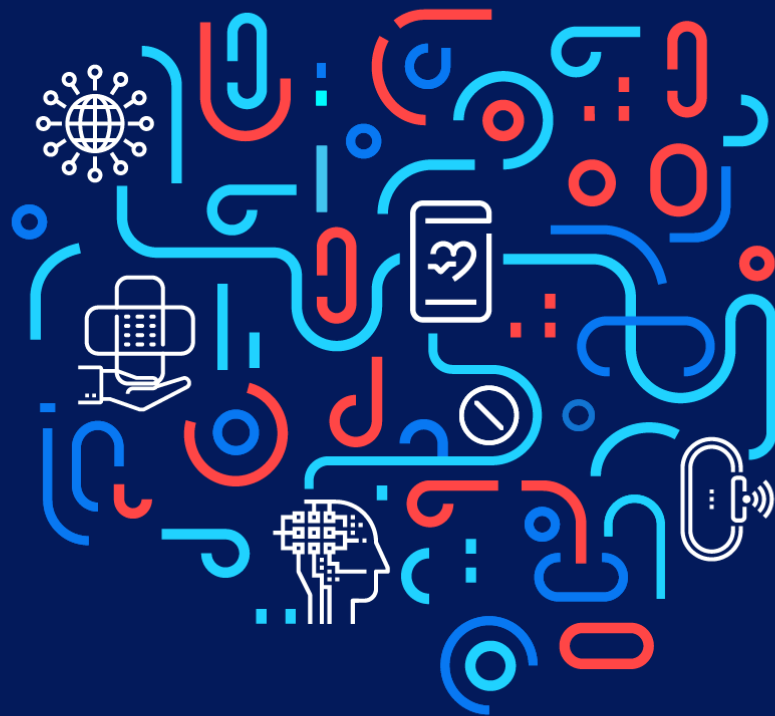

Podsumowanie Forum e-Zdrowia (2020)

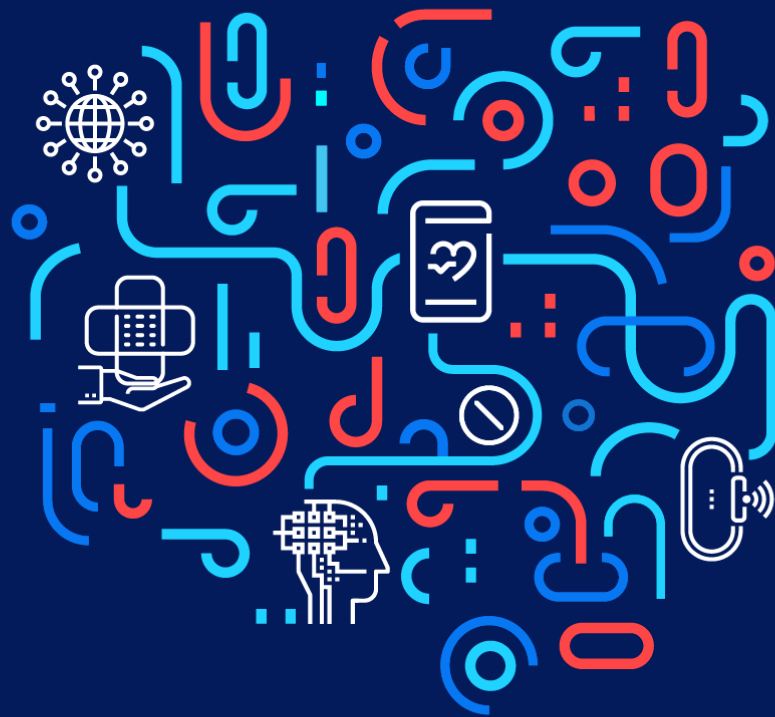
19 listopada 2020

Konferencja on-line, 17 – 19 listopada 2020

- ❖ Obecny kryzys wskazał, że cyfrowe zdrowie okazało się pomocne i/lub nieodzowne.
- ❖ Wyjdziemy z kryzysu w nowy świat, zrekonfigurowany i bardziej cyfrowy.
- ❖ Potrzebujemy:
  - ❖ **przywództwa** (zarządzanie wyjścia z kryzysu),
  - ❖ innowacyjnego myślenia i działania,które wprowadzą nas na **nową trajektorię rozwoju**, czerpiącą swoją dynamikę z nowego typu zasobów: **danych** oraz **zaufania**, które będą siłą napędową nowego ładu.
- ❖ Jesteśmy (Polska) częścią europejskich i globalnych trendów i działań (możemy współdziałać).
- ❖ Potrzebujemy ładu instytucjonalnego, adekwatnych i sprawnych instytucji, które będą mogły zmierzyć się z nowymi wyzwaniami.
- ❖ Światowe przykłady wskazują, że cyfrowe zdrowie może być istotnym (rosnącym) obszarem gospodarki.
- ❖ Czy jesteśmy w stanie dołączyć i czerpać z najlepszych inspiracji?
- ❖ **Rację mają ci**, którzy współtworzą nowy pokryzysowy ład, w szczególności w obszarze zdrowia.

Podsumowanie sesji tematycznych

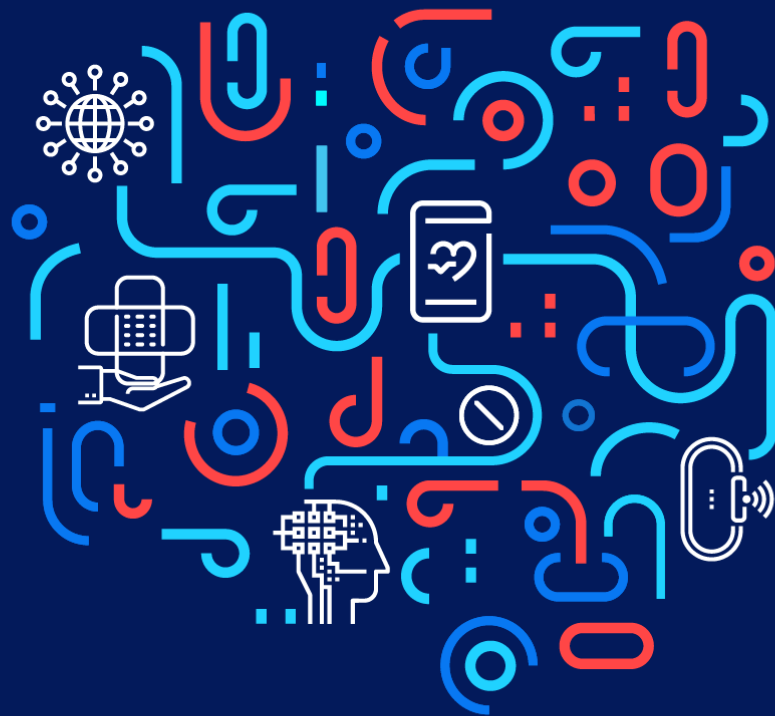

Konferencja on-line, 17 – 19 listopada 2020

Kluczowe aspekty przełomu i ich implikacje

Sesja: 17 listopada 2020, 13:30

Konferencja on-line, 17 – 19 listopada 2020

Kluczowe aspekty przełomu i ich implikacje

Główne wątki/tematy dyskusji:

- ❖ Cyfrowa transformacja zdrowia przyspieszyła za sprawą pandemii COVID-19.
- ❖ Wprowadzanie nowych usług odbywało się w warunkach kryzysu, co utrudniło racjonalne przeprowadzenie transformacji.
- ❖ Część barier lub zasad oferowania świadczeń medycznych została zniesiona.
- ❖ Pandemia zmieniła sposób opieki nad pacjentami cierpiącymi na choroby przewlekłe.
- ❖ Istnieją bariery wymiany informacji między sektorem publicznym i prywatnym.
- ❖ Uczmy się w Polsce zarówno z sukcesów (dobry praktyk), jak i porażek.
- ❖ Profesjonaliści medyczni w procesie cyfrowej transformacji zdrowia: hamulcowi czy propagatorzy?
- ❖ Pamiętajmy o nieocenionym zasobie, jakim jest, a za sprawą e-zdrowia w coraz większym stopniu może być, zaangażowanie osób/pacjentów (i ich opiekunów) w sprawy zdrowia.

Kluczowe aspekty przełomu i ich implikacje

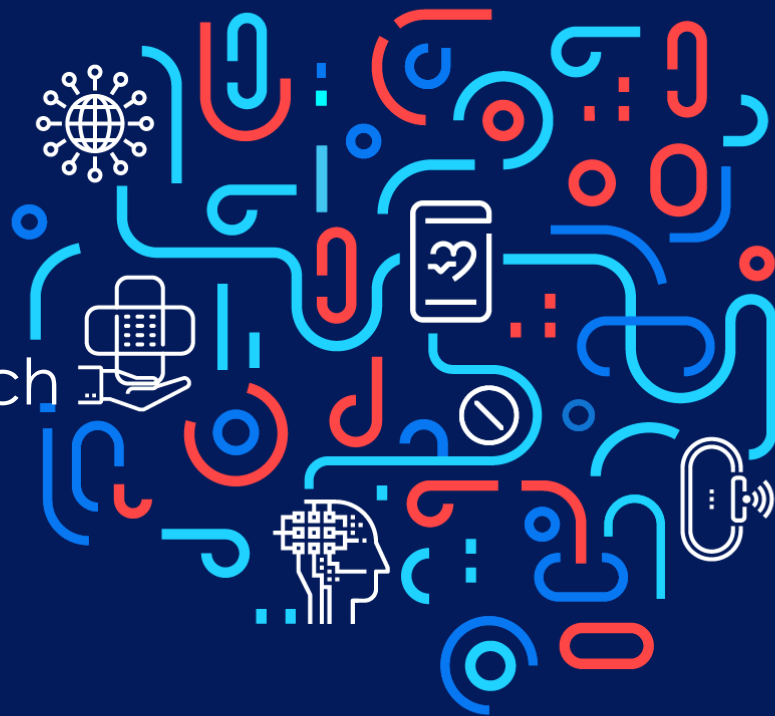
Wnioski, sugestie, rekomendacje:

- ❖ Rola personalizacji opieki zdrowotnej – od profilaktyki do leczenia – będzie rosła.
- ❖ Kluczową kwestią (aktywem) jest zaufanie.
Brak zaufania (w tym: pacjent – lekarz, pacjent – system zdrowia) jest krytyczną barierą. Niezbędny jest dialog społeczny, właściwe regulacje i program edukacyjny skierowany zarówno do pacjentów, jak i innych interesariuszy.
- ❖ Dane osobowe są niewystarczająco chronione, a wtórne ich wykorzystywanie pozostanie kwestią debaty.
- ❖ Konieczne jest harmonijne rozwijanie wszystkich składowych cyfrowego systemu zdrowia – od zapewnienia bezpiecznej infrastruktury, przez ochronę danych osobowych, standaryzację usług i interoperacyjność, po udostępnianie aplikacji konsumenckich.

Cyfrowe zdrowie jako jeden ze wspólnotowych priorytetów EU

Sesja: 17 listopada 2020, 14:45

Konferencja on-line, 17 – 19 listopada 2020

Cyfrowe zdrowie jako jeden ze wspólnotowych priorytetów UE

Główne wątki/tematy dyskusji:

- ❖ Zdrowie jest jedną z fundamentalnych wartości w Unii Europejskiej, jednak dopiero teraz staje się priorytetem integracji, kluczowym dla wyjścia z obecnego kryzysu.
- ❖ Rola Europejskiej Unii Zdrowia i wsparcie dla krajów członkowskich w zarządzaniu kryzysem pandemicznym.
- ❖ Cyfrowa transformacja ochrony zdrowia jako realna szansa usprawnienia systemu w sytuacji rosnących kosztów, braku personelu, starzejącej się populacji i pojawiających się nowych zagrożeń.
- ❖ Nierówny rozwój krajów Unii Europejskiej w dziedzinie cyfryzacji.
- ❖ Pytanie o gotowość Polski: instytucjonalnie, mentalnie i w dziedzinie przywództwa, do przyjęcia europejskich programów związanych ze zdrowiem

Cyfrowe zdrowie jako jeden ze wspólnotowych priorytetów UE

Wnioski, sugestie, rekomendacje:

- ❖ W przyszłości pacjent będzie miał większą niezależność i kontrolę nad procesem leczenia. Nastąpi wzrost znaczenia profilaktyki i utrzymania dobrego zdrowia.
- ❖ Podejście pacjentocentryczne wymaga współdziałania wszystkich zainteresowanych stron i pomocy ze strony rządowej.
- ❖ Europejska infrastruktura danych powinna zapewniać bezpieczny dostęp obywateli do informacji dotyczących ich zdrowia, również transgranicznie.
- ❖ COVID-19 pokazał, jak wiele jeszcze jest w Europie do zrobienia i jak wielkie są w tej dziedzinie możliwości. Następną pandemią powinniśmy już zarządzać w sposób paneuropejski.
- ❖ Polskie rozwiązania w dziedzinie cyfrowego zdrowia mogą być globalne.
- ❖ Fundusze EU w Polsce: większy priorytet dla transformacji wobec suplementacji.

Kierunki rozwoju e-zdrowia w Polsce

Sesja: 17 listopada 2020, 16:00

Konferencja on-line, 17 – 19 listopada 2020

Kierunki rozwoju e-zdrowia w Polsce

Główne wątki/tematy dyskusji:

- ❖ Wiek lekarzy i słabe opanowanie technologii IT jest poważnym wyzwaniem i strategiczną przeszkodą w rozwoju e-zdrowia.
- ❖ Dla lekarzy barierą jest konieczność używania wielu różnych serwisów i usług, a także ergonomia przeglądania EDM.
- ❖ Systemowe zmiany powinny być oparte na wiedzy, jakości i standardach.
- ❖ Technologie IT nie mogą prowadzić do odhumanizowania – wręcz przeciwnie: podejście do pacjenta, również zdalne, powinno być spersonalizowane, tak jak terapie zmierzają do personalizacji.
- ❖ Wykorzystanie technologii IT jest już obecnie elementem akredytacji placówek medycznych.

Kierunki rozwoju e-zdrowia w Polsce

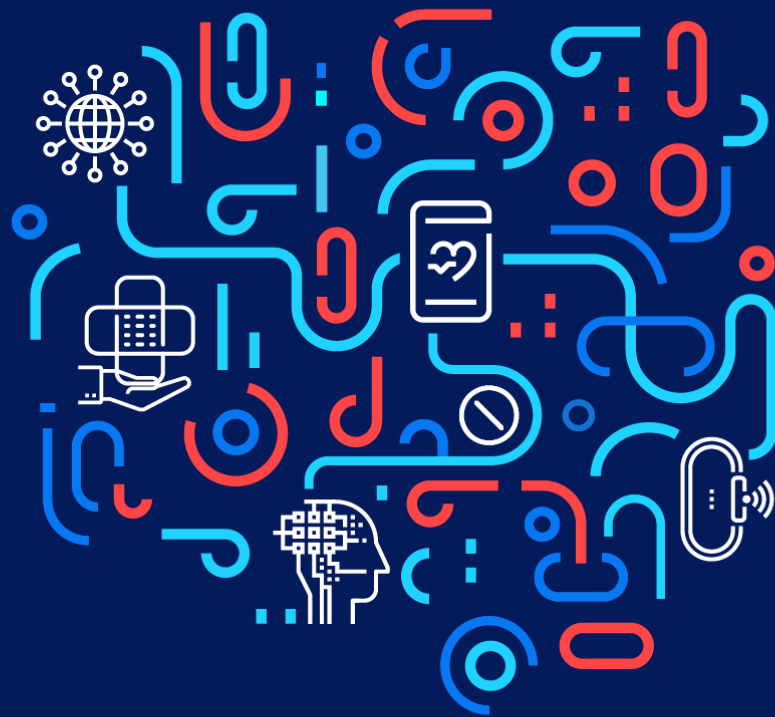
Wnioski, sugestie, rekomendacje:

- ❖ Dobrym kierunkiem byłoby opracowanie standardu świadczenia telemedycznego.
- ❖ Dla wykorzystania AI niezbędne jest opracowanie metod anonimizacji danych, co jest obecnie trudne legislacyjnie.
- ❖ Szansą rozwoju e-zdrowia jest świadomy pacjent, który używa e-recepty, IKP, a czeka na centralną e-rejestrację.
- ❖ Niezbędne jest stworzenie chmurowego repozytorium EDM dla małych gabinetów, które nie są w stanie utrzymać i udostępnić on-line takiego repozytorium.
- ❖ Opracowanie strategii e-zdrowia pod egidą Centrum e-Zdrowia jest bardzo ważnym kierunkiem działania.

Doświadczenie pacjenta jako kluczowy wymiar cyfrowego zdrowia

Sesja: 18 listopada 2020, 13:10

Konferencja on-line, 17 – 19 listopada 2020

Doświadczenie pacjenta jako kluczowy wymiar cyfrowego zdrowia

Główne wątki/tematy dyskusji:

- ❖ Pacjent w centrum cyfrowej transformacji – co to znaczy?
- ❖ Pacjent jako odbiorca, a pacjent jako współtwórca rozwiązań cyfrowych.
- ❖ Doświadczenia zagraniczne i polskie we wdrażaniu rozwiązań opieki zdalnej.
- ❖ Rola komunikacji (indywidualnej i społecznej) w budowaniu rozwiązań opieki cyfrowej.
- ❖ Transformacja cyfrowa a nierówności w zdrowiu.

Doświadczenie pacjenta jako kluczowy wymiar cyfrowego zdrowia

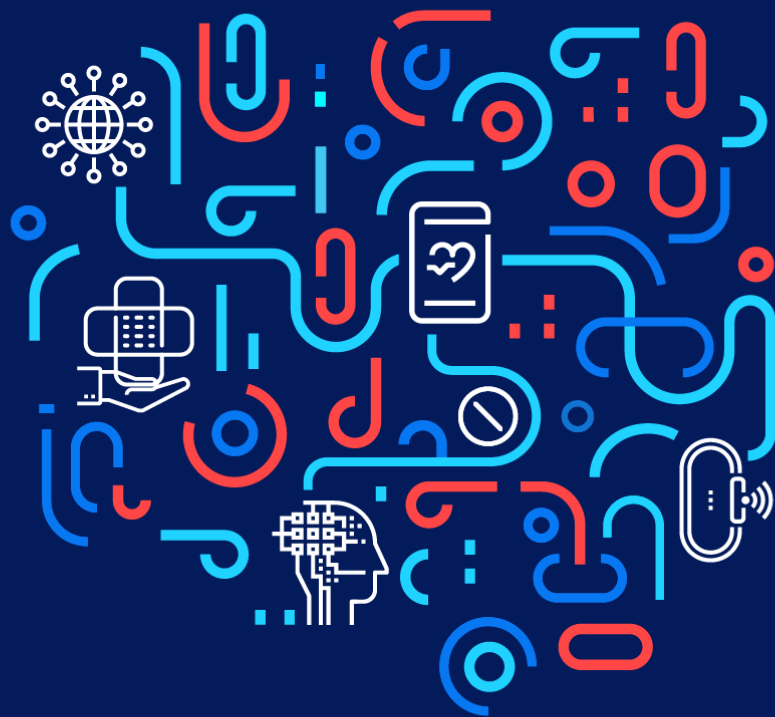
Wnioski, sugestie, rekomendacje:

- ❖ Potrzebna jest zmiana paradygmatu: pacjent nie może być biernym odbiorcą rozwiązań cyfrowych, lecz także ich współtwórcą.
- ❖ Bez cyfrowej transformacji trudno będzie realizować cele zdrowia publicznego w środowisku, w którym rośnie obciążenie chorobami przewlekłymi.
- ❖ Cyfrowa transformacja powinna włączać pacjentów we współodpowiedzialność zapewniając współdecyzyjność.
- ❖ Skuteczność rozwiązań e-zdrowia zależy od ich przyjazności dla użytkownika.
- ❖ Nierówności cyfrowe stanowią barierę cyfrowej transformacji w zdrowiu, ale...
- ❖ Transformacja cyfrowa może stać się narzędziem niwelowania nierówności w zdrowiu (po pokonaniu wyżej wspomnianych).

Zdrowie publiczne: w drodze od reaktywności do prewencji

Sesja: 18 listopada 2020, 14:00

Konferencja on-line, 17 – 19 listopada 2020

Zdrowie publiczne: w drodze od reaktywności do prewencji

Główne wątki/tematy dyskusji:

- ❖ Jakie są obecnie istniejące rozwiązania w zakresie zdrowia publicznego, wykorzystujące predykcje w zakresie profilaktyki (I, II, III rzędu), które można upowszechniać?
- ❖ Główne wyzwania związane ze zwiększaniem wykorzystania dużych zasobów danych oraz danych personalizowanych w budowaniu działań prewencyjnych – zasoby kadrowe oraz przepływ wiedzy i technologii.
- ❖ Czy wykorzystujemy szansę e-transformacji w zakresie zdrowia publicznego – czy instytucje publiczne mają potencjał i zasoby, by wykorzystać dziejącą się zmianę?

Zdrowie publiczne: w drodze od reaktywności do prewencji

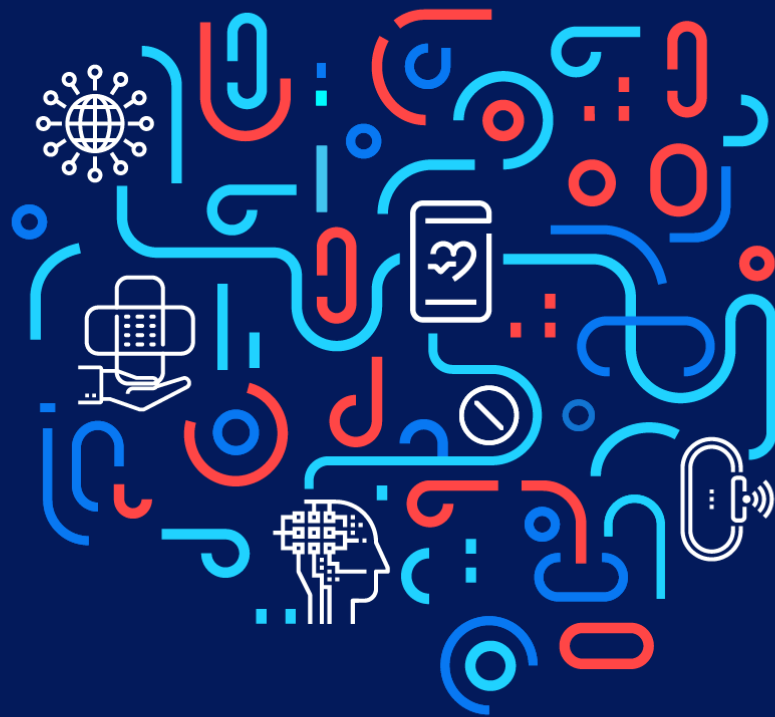
Wnioski, sugestie, rekomendacje:

- ❖ Transformacja z reaktywnego na proaktywny model działań profilaktycznych wymaga wykorzystania przez instytucje publiczne posiadanych dużych zasobów danych w celu projektowania indywidualnych ścieżek ryzyka dla pacjentów.
- ❖ Możliwe działania profilaktyczne wiążą się z koniecznością pozyskania wrażliwych informacji o stanie zdrowia indywidualnych osób, często również danych dotyczących zachowań (żywność zamawiana on-line, zachowanie w środkach komunikacji „car sharing”) – w celu zapewnienia im najlepszych ścieżek zdrowotnych. Stwarza to zarówno szanse, jak i ryzyka po obu stronach.
- ❖ Nie do końca jasna jest możliwość i zakres efektywnej współpracy instytucji publicznych z sektorem IT, posiadającym już obecnie dużo bardziej efektywne metody analityczne, a także dane, które mogą uzupełniać realny obraz zachowań zdrowotnych – nie będących prostym zestawieniem danych medycznych.
- ❖ Realizowane w kraju i zagranicą projekty są głównie pilotażami, realizowanymi na zamkniętych grupach pacjentów i rzadko odnoszą się do ogółu populacji – obecnej lub unikającej systemu opieki zdrowotnej.

Wirtualizacja podstawowej opieki zdrowotnej

Sesja: 18 listopada 2020, 15:00

Konferencja on-line, 17 – 19 listopada 2020

Wirtualizacja podstawowej opieki zdrowotnej

Główne wątki/tematy dyskusji:

- ❖ Współczesna definicja opieki wirtualnej (virtual care).
- ❖ Ocena i certyfikacja systemów opieki wirtualnej – przykład metody ewaluacji opracowanej przez WONCA (The World Organisation of Family Doctors).
- ❖ Jakie rozwiązania opieki wirtualnej mają już dziś do dyspozycji pacjenci w Polsce?
- ❖ Perspektywy rozwoju – czy wirtualizacja opieki może pomóc rozwiązać problemy systemu ochrony zdrowia?

Wirtualizacja podstawowej opieki zdrowotnej

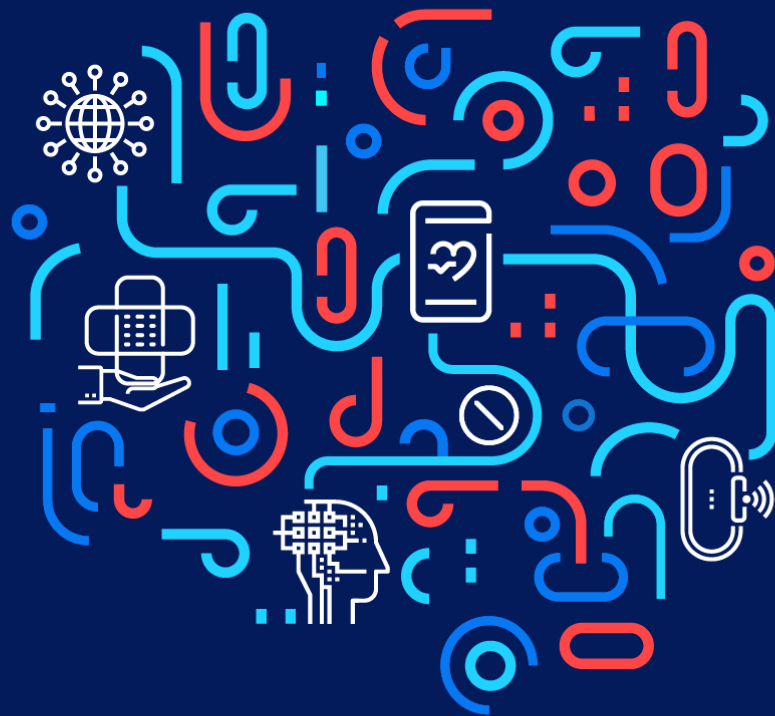
Wnioski, sugestie, rekomendacje:

- ❖ Termin „opieka wirtualna” warto jest wprowadzić do codziennego użycia jako kompleksowe określenie opieki realizowanej przy wsparciu nowoczesnych rozwiązań technologicznych.
- ❖ W Polsce już dziś wykorzystujemy wiele elementów opieki wirtualnej, jednak nie stanowią one systemu zintegrowanego.
- ❖ Systemy ewaluacji są konieczne do zapewnienia jakości, efektywności i bezpieczeństwa rozwiązań opieki wirtualnej.
- ❖ ... nie zastąpią jednak strategii ich budowy, mogą za to pełnić rolę wsparcia i punktu odniesienia.

Korzyści z teleopieki

Sesja: 18 listopada 2020, 16:00

Konferencja on-line, 17 – 19 listopada 2020

Teleopieka i telediagnostyka

Główne wątki/tematy dyskusji:

- ❖ Clalit Health Services, Izrael
  - Szeroki zakres usług telemedycznych, rozwijanych od wielu lat, duży przyrost (2-3x) użycia w czasie pandemii
  - Najbardziej doceniane: aplikacja dla dzieci wraz systemem do badania zdalnego Tytu
- ❖ Higo
  - Urządzenie do badania zdalnego: obrazowanie gardła, otoskop, stetoskop, termometr, dermatoskop plus ankieta z wywiadem medycznym
  - Pacjent przeprowadza samobadanie, lekarz ocenia wyniki i daje zalecenia, ewentualnie doprecyzowuje w czasie porady online
- ❖ MedApp CarnaLife
  - System integrujący urządzenia medyczne do zdalnego monitorowania: czynność serca, waga, ciśnienie tętnicze, poziom glikemii, itd.
  - W przyszłości nadzór nad chorymi przewlekle może być świadczony centralnie, a kontakt z lekarzem tylko w razie problemów
- ❖ Diabdis / Neuca
  - System dla teleopieki pacjentów z cukrzycą: porady zdalne, rezerwacja leków w aptece, porady edukacyjne, dzienniczek, wyniki, alerty
  - Satisfakcja pacjentów 87,5%, poprawa wyników klinicznych w tym poziomie glikemii

Teleopieka i telediagnostyka

Wnioski, sugestie, rekomendacje:

- ❖ Telemedycyna rozwija się dynamicznie, jednak przede wszystkim w obszarze teleporad = konsultacji wideo lub telefonicznych, także przez czat lub email.
- ❖ Dla pełnej oceny stanu zdrowia potrzebne jest jednak często:
  - badanie fizykalne, np. ocena gardła czy ucha, osłuchanie płuc w przypadku infekcji dróg oddechowych, ocena zmian skórnych, itd.
  - zmierzenie parametrów oceniających obiektywnie funkcje życiowe, np. saturacji, ciśnienia tętniczego, poziomu glikemii, czynności serca, itd.
- ❖ Pacjenci wskazują również, że możliwość zbadania byłaby dużą korzyścią dla teleopieki*.
- ❖ Ostatnio pojawiło się wiele rozwiązań umożliwiających zdalne badanie i diagnostykę oraz monitorowanie parametrów życiowych w chorobach przewlekłych.
- ❖ Coraz ważniejszą rolę pełnić będzie też zdalna edukacja i wspomaganie pacjentów w samoopiece.

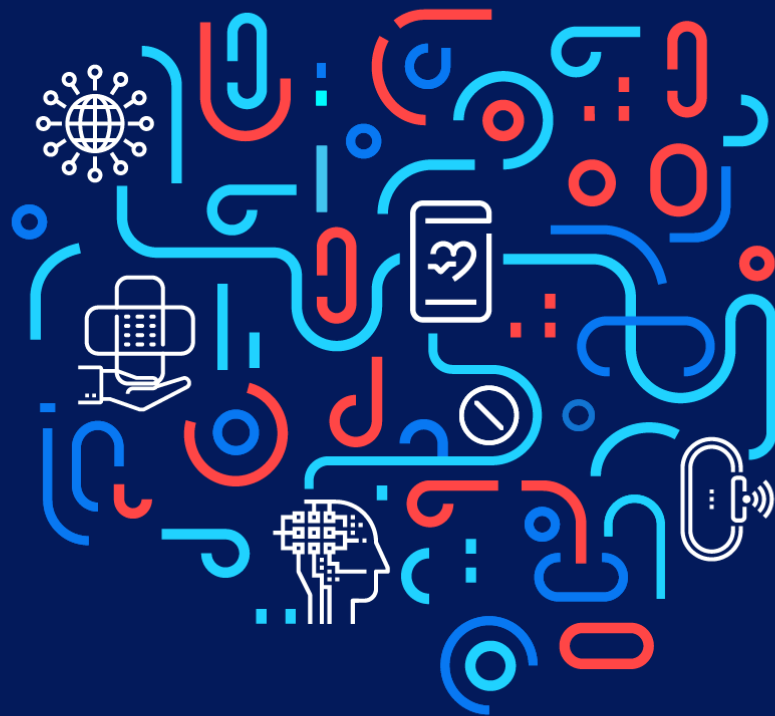
*Ponad 60% osób, które uznały, że wizyta zdalna nie ma takiego samego charakteru jak zwykła wizyta, wskazało jako wadę brak możliwości prawidłowego zbadania przez lekarza. Badanie „Zdalne wizyty lekarskie” Procontent Communication, kwiecień 2020

Cyfrowe rozwiązania w zdrowiu psychicznym

Sesja: 18 listopada 2020, 17:00

Konferencja on-line, 17 – 19 listopada 2020

Cyfrowe rozwiązania w zdrowiu psychicznym

Główne wątki/tematy dyskusji:

Sesja była poświęcona kwestiom wprowadzenia do polskiego systemu zdrowia rozwiązań cyfrowych wspierających zdrowie psychiczne, podnosząc wątki:

- ❖ Czym są cyfrowe rozwiązania w zdrowiu psychicznym?
- ❖ W jaki sposób takie rozwiązania mogą/ znajdują zastosowanie w okresie lockdownu?
- ❖ Jak rozwiązania cyfrowe mogą wpłynąć na system wsparcia zdrowia psychicznego w przyszłości?
- ❖ Jak przejść z obecnego systemu opieki nad osobą potrzebującą wsparcia do systemu, który korzysta z cyfrowych narzędzi/ rozwiązań?

Cyfrowe rozwiązania w zdrowiu psychicznym

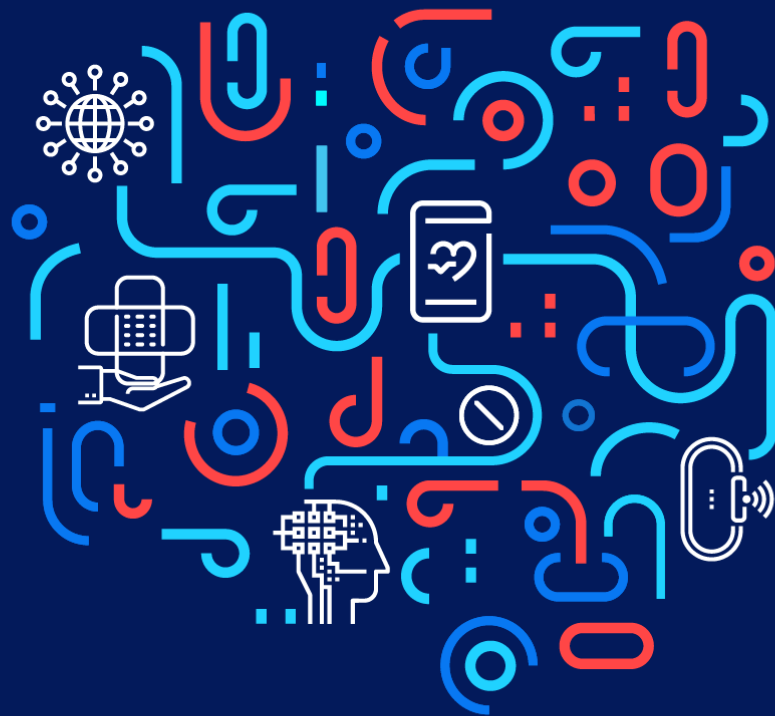
Wnioski, sugestie, rekomendacje:

- ❖ Narzędzia cyfrowego zdrowia stanowią rozwiązania, które dostarczają wsparcie klasycznym metodom utrzymania/ przywracania zdrowia psychicznego (które jest kluczową częścią zdrowia człowieka).
- ❖ Konieczna jest instytucjonalizacja działań w obszarze cyfryzacji zdrowia psychicznego w Polsce jako warunek ich upowszechnienia oraz drogi do:
  - ❖ zebrania pozytywnych rozwiązań światowych i wypracowania dobrych praktyk/rekomendacji,
  - ❖ walidacji rozwiązań w oparciu o metody HTA/ adekwatne,
  - ❖ przygotowania pacjentów,
  - ❖ szkolenia pacjentów o nowych kompetencjach,
  - ❖ docelowo – stworzenia strategii rozwoju tej dziedziny.
- ❖ Potrzeba przywództwa. Trzeba działać teraz, wprowadzać dobre rozwiązania

Konsekwencje upowszechniania narzędzi wsparcia decyzji (AI) i Big Data

Sesja: 19 listopada 2020, 13:10

Konferencja on-line, 17 – 19 listopada 2020

Konsekwencje upowszechniania narzędzi wsparcia decyzji (AI) i Big Data

Główne wątki/tematy dyskusji:

- ❖ Rozwiązania AI i Big Data – rozwiązania są gotowe do wdrożenia. To nie futurystyka i rok 2040, ale tu i teraz. Wiele wdrożeń poza Polską.
- ❖ Dyskusja o barierach – czemu nie wdrożono rozwiązań w Polsce?
- ❖ Rekomendacje dla strony rządowej – co zrobić, aby to się pojawiło?

Wnioski, sugestie, rekomendacje:

❖ **System Ochrony Zdrowia w Polsce nie wspiera wykorzystania rozwiązań AI**

- System nie opiekuje się pacjentem ani nie premiuje takiej opieki. System preferuje nieefektywne wydatki
- Środowisko lekarskie jest niezbyt chętne do wykorzystania AI.
- Po stronie pacjentów – możliwa nieufność w zakresie opinii AI.

Rekomendacja#1: akcje edukacyjne i opis możliwości.

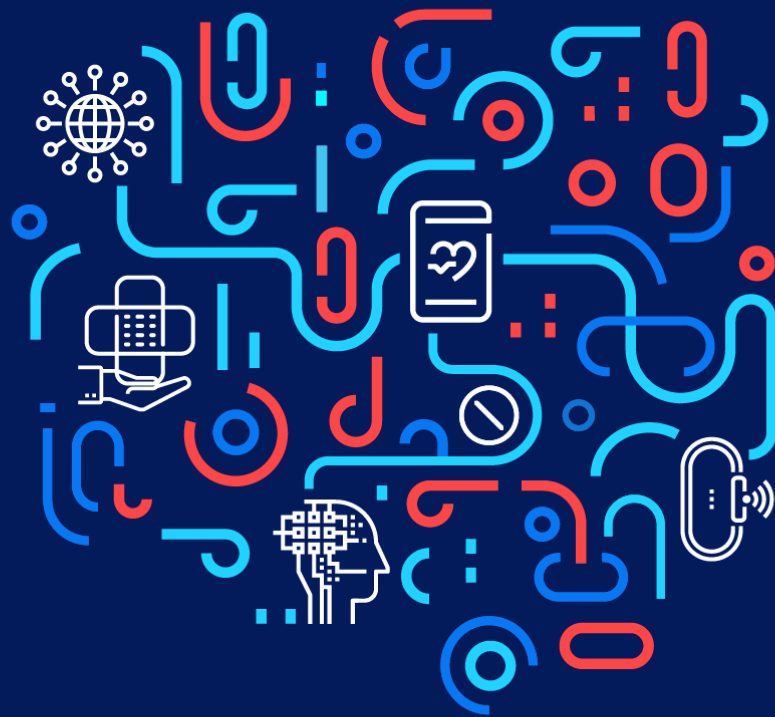
❖ **Cyfryzacja postępuje tam, gdzie jest centralny architekt, np. w Wielkiej Brytanii.** W Polsce brak jest takiego skutecznego centralnego architekta

Rekomendacja#2: NFZ lub Agenda Badań Medycznych – edukuje ochronę zdrowia, pokazuje, jak złagodzić obawy w zakresie RODO, pokazuje dobre praktyki, centralne zbieranie dobrych praktyk.

Komodyzacja urzędzeń medycznych

Sesja: 19 listopada 2020, 14:00

Konferencja on-line, 17 – 19 listopada 2020

Komodyzacja urzędzeń medycznych

Główne wątki/tematy dyskusji:

- ❖ Czy komodyzacja/konsumeryzacja wyrobów medycznych dostrzegana jest również w Polsce i jaki może mieć wpływ na nasz system ochrony zdrowia?
- ❖ Jak ten proces można wykorzystać do poprawy opieki zdrowotnej?
- ❖ Kto może na tym stracić a kto skorzystać? Kto będzie supporterem a kto detractorem?
- ❖ Co należy zrobić, żeby ta zmiana / transformacja mogła dać nam jak najwięcej pozytywnych efektów? Czy to jest „ten moment” aby poważnie zająć się tym zagadnieniem?

Komodyzacja urzędzeń medycznych

Wnioski, sugestie, rekomendacje:

- ❖ Komodytyzacja może odegrać ważną rolę w transformacji ambulatory/hospital to home-care.
- ❖ Istotne jest edukowanie wszystkich interesariuszy systemu opieki zdrowotnej, jak bezpiecznie i efektywnie korzystać z tej transformacji.
- ❖ Kluczowe jest stworzenie regulacji, które zapewnią szybkie reagowanie na dynamiczne zmiany technologii medycznych.
- ❖ Finansowanie pilotaży i świadczeń z użyciem tych technologii może dać impuls rozwojowy dla OZ.
- ❖ Dane zbierane z tych wyrobów medycznych mogą dostarczyć niezwykle potrzebnej wiedzy dla całego systemu.
- ❖ Tworzenie takich środowisk jak Polmed – Digital daje potrzebną platformę do merytorycznego dialogu.
- ❖ Potrzeba architekta systemu, który zapewni spójne, ale elastyczne podejście do zarządzania tym procesem.

Digital Therapeutics

Sesja: 19 listopada 2020, 15:00

Konferencja on-line, 17 – 19 listopada 2020

Digital Therapeutics

Główne wątki/tematy dyskusji:

- ❖ Dobre praktyki i sposoby wdrażania digital therapeutics w krajach Europy.
- ❖ Obecność aplikacji mobilnych w sektorze zdrowia, w szczególności w przypadku pacjentów z chorobami przewlekłymi.
- ❖ Gotowość lekarzy na stosowanie cyfrowych terapeutyków.
- ❖ Problemy ze sposobem oceny i certyfikowania cyfrowych rozwiązań terapeutycznych.
- ❖ Potrzeba wytycznych dla pacjentów

Digital Therapeutics

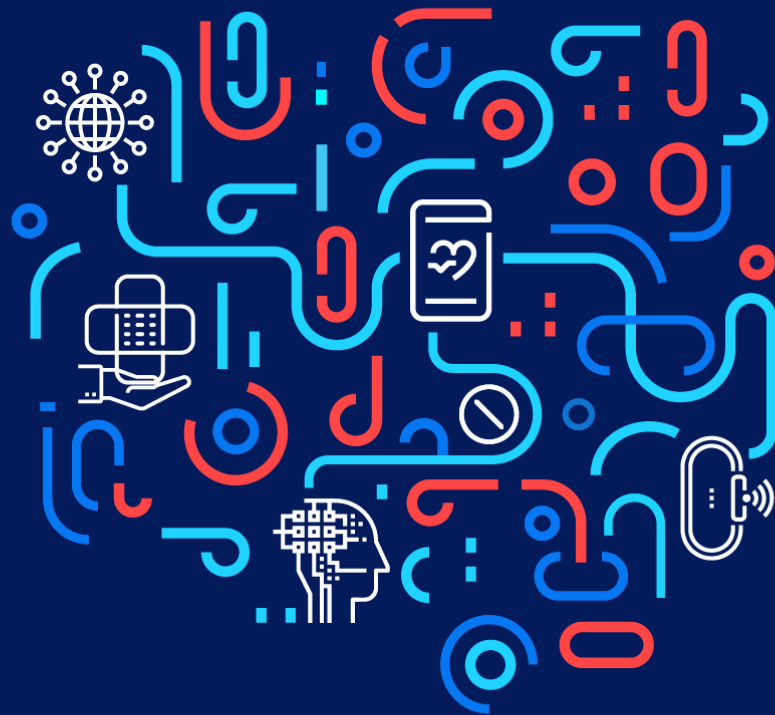
Wnioski, sugestie, rekomendacje:

- ❖ Współpraca kluczowych interesariuszy w celu wprowadzenia metod oceny cyfrowych rozwiązań.
- ❖ Współpraca z twórcami rozwiązań w celu wypełnienia kryteriów oceny.
- ❖ Zbudowanie biblioteki cyfrowych aplikacji dla pacjentów w Polsce.
- ❖ Wsparcie (w tym edukacja, organizacja, narzędzia) profesjonalistów medycznych w celu przepisywania aplikacji cyfrowego zdrowia pacjentom.

Efektywny ekosystem rozwoju cyfrowego zdrowia

Sesja: 19 listopada 2020, 16:00

Konferencja on-line, 17 – 19 listopada 2020

Efektywny ekosystem rozwoju cyfrowego zdrowia

Główne wątki/tematy dyskusji:

- ❖ Sukces izraelskiego modelu rozwoju e-zdrowia.
- ❖ Odpowiedzialność uczestników procesu cyfryzacji w obszarze zdrowia.
- ❖ Potencjał wprowadzania rozwiązań e-zdrowia w Polsce.
- ❖ Szanse polskich innowacji na innych rynkach.
- ❖ Wyzwania międzynarodowej współpracy.
- ❖ Kształtowanie i promowanie kultury innowacji.

Efektywny ekosystem rozwoju cyfrowego zdrowia

Wnioski, sugestie, rekomendacje:

- ❖ Przyjęcie cyfrowego zdrowia jako jeden ze strategicznych obszarów rozwoju gospodarczego.
- ❖ Stworzenie ram instytucjonalnych do realizacji polskiego rozwoju cyfrowego zdrowia.
- ❖ Rywalizuj na skalę międzynarodową z najlepszymi.
- ❖ Wspierane przez NFZ (zasoby) pilotaż i wdrażanie rozwiązań w zakresie e-zdrowia (optymalizacja procesów i kosztów).
- ❖ Włączyć kluczowych graczy, w tym polskie firmy ICT oraz farmaceutyczne, w kreowanie rozwiązań cyfrowego zdrowia.

Dziękujemy za uwagę

i za udział w Forum e-Zdrowia

